

Sygn. akt VU 1631/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Romuald Kompanowski

Protokolant Anna Werner-Dudek

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2014 r. w Kaliszu

odwołań K. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 23 października 2013 r. i z dnia 13 grudnia 2013 r. Nr (...)

w sprawie K. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o rentę rodzinną

oddala odwołania

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 23 października 2013 r. i z dnia 13 grudnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., załatwiając wniosek K. W. o przyznanie prawa o renty rodzinnej, odmówił przyznania świadczenia, albowiem zmarły J. W. nie spełniał warunków do przyznania świadczenia dla siebie wobec braku wykazania wymaganych 5 lat okresów ubezpieczenia oraz upływu okresu dłuższego niż 18 miesięcy między ustaniem ubezpieczenia a zgonem.

Odwołania od każdej z powyższych decyzji złożył K. W., powołując się zasadniczo na bezpodstawne pominięcie przez ZUS przy ustalaniu okresów ubezpieczenia, okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Ponadto w odwołaniach zawarte zostały twierdzenia o podstawach do uznania przy ubieganiu się o rentę rodzinną również i tych okresów prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej przez zmarłego nawet gdy ten nie opłacił składek na ubezpieczenia społeczne.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań.

Sąd ustalił, co następuje:

Bezsporny jest okres składkowy J. W., urodzonego dnia (...), zmarłego w dniu 26 sierpnia 2013 r., z tytułu pozostawania w stosunku pracy. Okres składkowy zmarłego wynosi 21 lat, 10 miesięcy i 21 dni. Przypada on na lata 1974 – 97. Od dnia 24.04.1997 r. do dnia 30.06.2007 r. odwołujący prowadził działalność rolniczą i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników opłacając jednocześnie składkę na to ubezpieczenie. Bezsporne jest również rozpoczęcie przez J. W. w dniu 01.07.2007 r. prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Działalność ta prowadzona była do dnia zgonu. Bezsporne jest, iż za okres prowadzenia tej działalności składka na ubezpieczenia społeczne nie była opłacana.

Bezsporne jest również, iż odwołujący K. W., urodzony dnia (...), jest synem zmarłego J. W.. Odwołujący do dnia 26 kwietnia 2013 r. był uczniem technikum mechanicznego kończąc z tym dniem programowo naukę w szkole średniej. W roku szkolnym 2013/14 podjął naukę w studium policealnym diagnostyki samochodowej. Przewidywany okres ukończenia nauki to czerwiec 2015 r. (dowód: zaświadczenia szkoły w aktach ZUS).

Sąd zważył, co następuje

Warunki prowadzące do przyznania renty rodzinnej zawarte są w art. 65 i następnych ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy, renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Nie ulega wątpliwości, iż zmarły J. W. urodzony w dniu (...) w dniu śmierci nie spełniał warunków do emerytury. Nie miał również przyznanego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W takich warunkach zgodnie z art. 65 ust. 2 ustawy przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy. Dla oceny czy zmarły spełniał warunki do renty z tytułu niezdolności do pracy koniecznym jest przywołanie regulacji zawartych w art. 57 oraz 58 cytowanej na wstępie ustawy. Zgodnie z przepisem art. 57 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia następujące warunki:

- jest niezdolny do pracy
- ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy
- niezdolność do pracy powstała w odpowiednim okresie składkowym lub

nieskładkowym albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Warunek wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, zgodnie z regulacją zawartą w art. 58 ust. 1 pkt. 5 ustawy, uważa się za spełniony jeżeli ubezpieczony, u którego niezdolność do pracy powstała w wieku po ukończeniu 30 lat, udowodni co najmniej 5-letni okres składkowy i nieskładkowy przypadający w dziesięcioleciu przed datą zgonu. Na dzień zgonu J. W. powyższego warunku nie spełniał. W dziesięcioleciu przed datą zgonu nie udowodniony został jakikolwiek okres składkowy zmarłego. Co prawda zmarły prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą, to jednak w tym przypadku do uznania okresu prowadzenia takiej działalności za okres składkowy konieczne jest opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne. Jak wynika z przedłożonych raportów oraz przyznanych przez stronę odwołującą okoliczności, zmarły za ten okres nie ma opłaconych składek. Okoliczność ta sprawia o braku przesłanek do zaliczenia tego okresu do okresu ubezpieczenia w rozumieniu przywołanych wyżej przepisów.

Brak spełnienia omawianych wyżej warunków nie uniemożliwia uznania spełnienia warunków do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy. Co prawda w myśl uchwały Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie I UZP 5/05, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zmianami), bez potrzeby wykazywania przewidzianego w art. 58 ust. 2 tej ustawy pięcioletniego okresu składkowego i nieskładkowego przypadającego w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy (OSNAPiUS 2006/19-20/305). Pogląd powyższy podtrzymany został następnie w wyroku tego sądu z dnia 24 kwietnia 2008 r. w sprawie II UK 249/07. Sąd orzekający w sprawie w pełni podziela wskazaną przez Sąd Najwyższy interpretację przepisów art. 57 i 58 ustawy. Powyższa ocena prawna straciła jednak na aktualności z uwagi na uregulowanie wprowadzone nowelą z dnia 28 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych. W myśli przepisu art. 1 pkt. 1 tej ustawy, w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wprowadza się zmianę art. 58 polegającą na dodaniu ust. 4 w brzmieniu:

„Przepisu ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.”

Powyższe uregulowanie uzyskało moc obowiązującą od dnia 23 września 2011 r. W niniejszej sprawie uregulowanie to ma zastosowanie albowiem wniosek o świadczenie złożony został we wrześniu 2013 r. i w dacie złożenia wniosku przepis art. 58 ustawy miał brzmienie z uwzględnieniem omawianego uregulowania. Oznacza to, że wymogi z uregulowania wprowadzonego nowelą mają zastosowanie do wniosków złożonych począwszy od dnia 23 września 2011 r. a to oznacza, że ubezpieczeni, u których niezdolność do pracy powstała w wieku po ukończeniu 30-u lat, mający krótszy okres składkowy i nieskładkowy niż wskazany w art. 58 ust. 1 pkt. 5 ustawy muszą wykazać się okresem składkowym odpowiednio: 25 lat dla kobiet i 30 lat dla mężczyzn. Zmarły tego warunku nie spełniał. Do uznanego przez ZUS okresu składkowego wynikającego z przebytych okresów zatrudnienia nie podlegał bowiem doliczeniu okres prowadzenia gospodarstwa rolnego i opłacania z tego tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników. Przepis bowiem art. 10 ust. 2 w związku z art. 10 ust. 1 pkt. 1 cytowanej na wstępie ustawy wskazuje co prawda na uwzględnienie tego okresu jako okresu uzupełniającego przy ustalaniu prawa do renty, traktując ten okres jako okres składkowy w zakresie niezbędnym do ustalenia prawa do renty. Uregulowanie to w zakresie omawianej problematyki nie ma zastosowania albowiem przepis szczególnie jakim w tym przypadku jest uregulowanie zawarte w art. 58 ust. 4 ustawy wprost odwołuje się do okresów wskazanych w art. 6 ustawy pozostawiając poza zakresem unormowania przepis art. 10 ustawy. Taki sposób uregulowania wyraźnie wskazuje na zamiar ustawodawcy aby świadczenia w omawianym trybie przyznawane były tylko tym ubezpieczonym, którzy w obecnych realiach mają zasadniczo długoletni okres opłacania składek w powszechnym systemie ubezpieczeń społecznych.

Nie było także warunków aby podstaw do wadliwości decyzji doszukiwać się w powoływanych w odwołaniach błędach formalnych każdej z decyzji. Decyzję wydał bowiem pracownik oddziału działający z upoważnienia dyrektora oddziału. Nie było tym samym warunków aby kwestionować stronę formalną decyzji.

Odwołania jako nieuzasadnione podlegały więc oddaleniu.